

3 Палесся — у Паазер'е

ЯК АДЗНАЧАЮЦЬ НАВАГОДНІЯ СВЯТЫ НА ДВУХ РОЗНЫХ ПОЛЮСАХ КРАІНЫ

Дзед Мароз са Снягуркай на кабрыялеце, калядныя кірмашы на цэнтральнай плошчы, дзіцячыя ранішнікі, карагоды, навагоднія спектаклі — мы пабывалі ў розных месцах краіны, каб паглядзець, як невялікія беларускія гарады рыхтуюцца да святкавання Калядаў і Новага года і ствараюць для гэтага адпаведную атмасферу. Два раённыя цэнтры, Петрыкаў і Паставы, сталі нашым прыстанкам для пошуку святочнага настрою і каляднага чараўніцтва. Гэтыя гарады аб'ядноўвае антураж і пэўны склад думак, што ўсім нам застаўся ад савецкага часу, але іх «душа» паходзіць з больш глыбокай спадчыны. У стасунках гэтых пластоў можна ўбачыць твар горада, а ў сённяшнім культурным жыцці — яго тонкія праявы. Мы, у сваю чаргу, сталі «даследчыкамі» калядна-навагодніх праграм, якія хоць і ўтрымліваюць агульныя «нарыхтоўкі» невялікіх гарадоў, вядома ж, між сабой адрозніваюцца.

Безумоўна, гарадской візітоўкай у гэты час становіцца святочная ёлка на цэнтральнай плошчы, таму яе пошук, выбар і ўстаноўка ператвараюцца амаль у прыгоду. «Гэта толькі здаецца лёгкім: маўляў, пайшоў у лес і знайшоў, — расказвае начальнік аддзела жыллёва-камунальнай гаспадаркі Пастаўскага райвыканкама Мікалай Доўмант. — На справе не ўсё так проста, шмат залежыць ад надвор'я, і мы, бывае, па чатыры-пяць дзён ездзім на пошукі». Сёлета галоўная ёлка ў Паставах дасягае 21 метра ў вышыню і важыць тры з паловай тоны, і яна не самая цяжкая: адзін год супрацоўнікам спадабалася сямітоннае дрэва — пяць з яго ўсталывалі на плошчы.

Упрыгожванне горада і раёна перад святамі — «эстэтычнае афармленне вуліц, фасадаў, будынкаў і збудаванняў» — абавязак райвыканкама. За «негалоўныя» гарадскія святочныя дрэвы прызначылі адказнымі мясцовыя прадпрыемствы і арганізацыі і ў чарговы раз арганізавалі стымулюючы конкурс на найлепшае святочнае афармленне. Кажуць, у горадзе ўзнік дух саперніцтва, а ганаровы вынік пракаментавалі выразам: «горад ззяе, як маленькі Лас-Вегас».

Аналагічны конкурс ладзіцца ў Петрыкаве, дзе нас часта накіроўвалі да дома Галіны Шлягі, які па колькасці ілюмінацыі, напэўна, таксама можна параўнаць з Лас-Вегасам. «Люблю прыносіць людзям радасць», — тлумачыць свой імгэт Галіна Аляксееўна, якая ў бясконцых метрах агенчыкаў на вокнах, дрэвах, ганку і на ўсім, чым можна, налічыла вясмянаццаць гірлянд.

Да галоўнай петрыкаўскай ёлкі яшчэ перад каталіцкім святам Божага Нараджэння прыйшло шэсце Дзядоў Марозаў, якое адкрыла шэраг калядных і навагодніх мерапрыемстваў. Хоць гэта ідэя для беларускіх гарадоў увогуле не

ўнікальная, затое ў Петрыкаве галоўны Дзед Мароз і Снягурка ўзначальвалі парад на кабрыялеце. Пад суправаджэнне духавога аркестра за імі рухаліся яшчэ больш за пяцьдзесят дзеці, якія адразу пасля карагодаў выстраіліся ў чэргі, каб расказаць вершы і атрымаць за гэта падарунак. Пад касцюмамі то старшакласнік, то хірург, то супрацоўнік Дома культуры — карацей, гэтае свята стваралі прадстаўнікі розных арганізацый, кожная з якіх сама рыхтавала свае падарункі.

Увогуле святочныя мерапрыемствы, апроч тых, што ладзіцца ў саму навагоднюю ноч, арыентаваны ў першую чаргу на дзяцей, таму чараўніцтва, Дзед Мароз, здзяйсненне мар і ўсё містычнае, што суправаджае канец года, — гэта іх пераважнае права. Рэзідэнцыя Дзеда Мароза, якую ў Петрыкаве ладзяць у камерным краязнаўчым музеі, разлічана выключна на дзетак — Дзед Мароз ля каміна, Снягурка, спецыяльная праграма — працуюць па заяўках Кажуць, паслуга (наведванне рэзідэнцыі платнае) карыстаецца папулярнасцю, і сюды, да Дзеда Мароза, прыязджаюць дзеці з усяго раёна.

На святочным шэсці Дзядоў Марозаў.

Галоўная ёлка ў Петрыкаве.

Амаль усе святочныя мерапрыемствы каштуюць грошай — такім чынам раёны падцягваюць свае планы па платных паслугах, якія павінны выканаць на працягу года. «За ўсё, за што мы можам узяць грошы, мы, канешне, спрабуем узяць», — кажа начальнік аддзела ідэалагічнай работы, культуры і па справах моладзі ў Петрыкаве Вольга Усціновіч-Насека. Напрыклад, Пастаўскі раён летась зарабіў на святочных імпрэзах каля васьмідзесяці мільёнаў недэнамінаваных рублёў, а ў гэтым годзе чакае прыбытку ў пачатку ўжо ста дзесяці мільёнаў рублёў. Сёлета каля галоўнай гарадской ёлкі ў Паставах на нядзелях адкрываецца калядны кірмаш, на якім прадаюцца вырабы Дома рамёстваў. І хоць святочны акцэнт у Паставах зроблены на комплекс «Азяркі», што знаходзіцца ў лесе за некалькі кіламетраў ад горада і дзе ладзіцца цэлыя святы для гасцей і, у прыватнасці, дзяцей, горад ад гэтага не страчвае. Якраз на каталіцкае свята Божага Нараджэння на сцэне Дома культуры, які ўмяшчае больш за 500 гледачоў, па традыцыі была пастаўлена музычная казка — два дні з аншлагам паказвалася «Папялушка», у якой было задзейнічана каля ста трыццаці чалавек з творчых груп горада і раёна ў цэлым.

Дысбалансу паміж мерапрыемствамі, прымеркаванымі да каталіцкага і праваслаўнага свят у Паставах, па словах начальніка аддзела ідэалагічнай работы, культуры і па справах моладзі Галіны Чаплінскай, няма: «Па веравызнанні наша насельніцтва падзелена прыкладна напалам, ёсць шмат змешаных сем'яў, таму нельга сказаць, хто — каталікі альбо праваслаўныя — святкуюць больш пампэзна і масава».

Самая дарослая вечарына — гэта ўласна святкаванне Новага года ў ноч на 1 студзеня, якое складаецца з дзвюх паралельных частак. У Петрыкаве «Навагодняя ноч» на плошчы пачынаецца ў гадзіну і звычайна працягваецца да чатырох раніцы. У яе ўваходзяць тэатралізаванае прадстаўленне, музыкальнае віншаванне, гульнявая забаўляльная праграма, на якой прысутніча-

Самы ўпрыгожаны прыватны дом у Петрыкаве.

Петрыкаве і гарадскім пасёлку Капаткевічы — гэта адзін з мерапрыемстваў, якія ладзіцца ў раёне за кошт бюджэтных сродкаў. Астатняе, як кажа Вольга Усціновіч-Насека, фінансуецца з пазабюджэтных сродкаў. Пазабюджэт, спонсарскія сродкі

валі бацькі, а сукенку галоўнай герані, напрыклад, забяспечыў Салон вясельнай моды. Касцюмы для шэсця Дзядоў Марозаў у Петрыкаве набывалі арганізацыі і прадпрыемствы, ад якіх гэтыя героі «накіроўваліся». «Нам лёгка працаваць, толькі хочацца тым, хто дапамагае, нечым падзякаваць, але за дробязь, што мы маем, мы гэтага не можам зрабіць», — кажа дырэктар петрыкаўскага Дома культуры Нэлі Кудравец.

Ранішнікі, канцэрты, спектаклі і ўсе падобныя ініцыятывы, арганізаваныя пад курацтвам райвыканкамаў, у невялікіх гарадах усё роўна застаюцца галоўнай святочнай праграмай. У свядомасці жыхароў цэнтральная плошча горада ўжо стала месцам сустрэчы, а найбуйнейшыя канцэртныя залы ўспрымаюцца як асноўныя пляцоўкі святочных мерапрыемстваў. Вядома ж, тут ёсць альтэрнатывы — рэстараны, б'льярдыня, сядзібы і найбольш утульны варыянт — уласны дом. Але як бы хто ні адзначаў Новы год, маленькім гарадам хочацца пажадаць ісці за сваёй культурнай спадчынай і шукаць свае адметнасці. Палессе і Паазер'е зараз на правільным шляху.

Ірэна КАЦЯЛОВІЧ.
katsyalovich@vziazda.by
Больш фотаздымкаў шукайце на сайце vziazda.by.

За кулісамі падчас навагодняга спектакля Пастаўскага Дома культуры.

юць сімвалы адыходзячага і будучага года і, вядома ж, Дзед Мароз. Адначасова ў зале Дома культуры праходзіць дыскатэка (сёлета ёлка, усталяваная ў гэтай зале, пахне надзвычайна). «Гэта трэба для арганізацыі занятасці моладзі ў вячэрні і начны час, каб яна сабралася ў навагоднюю ноч там, дзе больш бяспечна, дзе дзяжураць адпаведныя службы, — кажуць у Петрыкаўскім райвыканкаме.

Дарэчы, навагодняя ноч і дзіцячы ранішнік 31 снежня ў

і эканомія выкарыстоўваюцца пры падрыхтоўцы да Новага года паўсюль. Гэта датычыцца ў першую чаргу ўпрыгожвання гарадоў і іншых населеных пунктаў раёна, да якога імкнецца прыцягнуць прыватных прадпрыемстваў і мясцовы бізнес, заахвоціць жыхароў адпаведна прыбраць свае дамы. У дачыненні да канцэртаў і спектакляў у Петрыкаве кажучы: «практычна ўсе касцюмы шыем сваімі рукамі, таму што грошай не хапае». Для «Папялушкі» ў Паставах за касцюмы дзецям адказ-

ТРЫ ПАДЗЕІ ГОДА,

па версіі Ганны ЗАКРЭЎСКОЙ, начальніка аддзела даследавання рынка працы, занятасці і сацыяльнай абароны насельніцтва

Навукова-даследчага інстытута працы:

- 1 На першае месца я паставіла б павышэнне пенсійнага ўзросту. Гэта важная падзея і для людзей, і для краіны ў цэлым. Яна акажа свой уплыў на рынак працы і на ўсіх нас. Колькасць працаздольнага насельніцтва ў краіне змяншаецца і, па прагнозах, будзе скарачацца і ў далейшым. Павышэнне пенсійнага ўзросту дазволіць кампенсаваць гэтае скарачэнне. Да таго ж я як спецыяліст у галіне даследаванняў рынка працы, занятасці і сацыяльнай абароны насельніцтва бачу, што пажылыя людзі цяпер жывуць даўжэй, і іх эканамічная актыўнасць расце. Гэта добрыя знакі.
- 2 Наступнай падзеяй я назвала б ратыфікацыю Канвенцыі ААН аб правах інвалідаў. Для краіны гэта вельмі значны і адказны крок. Нашым інстытутам цяпер распрацоўваецца праект Нацыянальнага плана дзеянняў па рэалізацыі палажэнняў Канвенцыі. Гэты дакумент, а самае галоўнае, намаганні дзяржавы па яго выкананні могуць значна памяншаць жыццё ў лепшы бок усім людзям з інваліднасцю, дазволіць ім сапраўды адчуць, што яны роўныя з усімі астатнімі членамі грамадства — ва ўсіх сферах жыцця.
- 3 Трэцяя падзея, значная асабіста для мяне: я паспяхова здала кандыдацкія экзамены ў аспірантуры. Зараз працую над дысертацыяй па пытаннях рэгулявання занятасці насельніцтва. Тэма вельмі актуальная. Напрацоўкі нашага інстытута будуць выкарыстаны ў прапановах і рашэннях, якія акажуць уплыў на самыя шырокія пласты насельніцтва. Напрыклад, пры прыняцці рашэння аб страхаванні ад беспрацоўя і многіх іншых. І я разумею, як гэта важна і адказна.